

PARTNERNIEUWS

Gezamenlijke aanpak voor circulaire bruggen en viaducten

Rijkswaterstaat wil vanaf 2030 alle bruggen en viaducten circulair uitvragen. Dat scheelt in het delven van nieuwe grondstoffen en beperkt CO₂-uitstoot. Hoewel 2030 nog ver weg klinkt, wordt dat best een opgave, aangezien er veel innovaties nodig zijn. Niet alleen als het gaat om ontwerp en materiaal, maar ook bijvoorbeeld bij de businesscase.

DOOR SUUS VAN GEFFEN

Afgelopen januari zijn zestig mensen gestart met de Open Leeromgeving, een initiatief van Rijkswaterstaat (RWS) en De Bouwcampus die partijen samenbrengt om innovatieve oplossingen te ontwikkelen op het gebied van maatschappelijke opgaven in de bouw. In tal van bijeenkomsten, zowel plenair als in subgroepen, discussieerden deelnemers van de Open Leeromgeving over welke kennis en inzichten over circulair bouwen er al zijn en welke nog niet. “Er is al heel veel kennis, maar die is nu versnipperd over tal van partijen”, vertelt Frederieke Knopperts, programmamanager circulariteit bij RWS. Samen met Maurice van Rooijen, procescoach bij De Bouwcampus, is zij initiatiefnemer van de Open Leeromgeving. “Ons doel is om met de Open Leeromgeving een gedeeld beeld te krijgen van waar we nu staan en welke innovaties er nog nodig zijn om viaducten en bruggen vanaf 2030 circulair te kunnen bouwen.” Idealiter werken de deelnemers toe naar een beperkt aantal varianten van circulaire bruggen en viaducten. Dan is er voor elke situatie een passende oplossing, zonder dat ketenpartners telkens het wiel hoeven uit te vinden. Knopperts: “Een demontabele brug is niet nodig voor een landweggetje waarvan je weet dat de infrastructuur daar de komende tachtig jaar zo blijft.

Maar voor de ring Amsterdam, waar vaak wijzigingen in het netwerk zijn, kan zo'n brug wel heel geschikt zijn.”

Thematrekkers

De deelnemers aan de Open Leeromgeving komen uit verschillende hoeken: uit het bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen. Zij zijn ingedeeld in themalijnen: business- en valuecase, inkoop en aanbesteding, ketensamenwerking, materiaal, ontwerp, en technologie en data. Per themalijn zijn er een of twee thematrekkers, die hun themalijn leiden en zorgen voor verbinding met de andere themalijnen. Joep Paulissen, consultant infrastructuur bij TNO, is trekker van de themalijn technologie en data. Hij krijgt er veel energie van, vertelt hij. “Inhoudelijk krijg ik de gelegenheid om me vanuit de huidige context van mijn werkveld met een frisse blik te oriënteren op nieuwe onderwerpen als circulariteit en duurzaamheid.” Daarnaast ziet hij wat er allemaal komt kijken bij zo'n groepsproces met veel verschillende meningen en achtergronden. “Een van de lessen die ik heb geleerd om mensen echt geactiveerd te krijgen, is het belang van een goede balans tussen algehele energie rondom het onderwerp en het bieden van voldoende concreetheid binnen de best nog wel vage contour van circulaire infrastructuur.” Ook voor TNO is deelname van Paulissen aan de Open Leeromgeving waardevol. “Het helpt ons een

helder beeld te krijgen van de behoeften in de sector. Uiteindelijk willen we met onze kennis de sector stimuleren in de richting van circulaire infrastructuur.”

Dialogo stimuleren

Ook Maarten van Santvoort, programmamanager duurzaamheid bij Heijmans, doet mee aan de Open Leeromgeving. Hij is thematrekker ketensamenwerking. “Ik heb diverse mensen leren kennen via de Open Leeromgeving en veel inspirerende gesprekken gehad. Die leveren me nieuwe inzichten op of de bevestiging van bestaande. In deze veranderende wereld is het belangrijk dat we als ketenpartners met elkaar in dialoog blijven over ambities en hoe we deze kunnen waarmaken. De Open Leeromgeving faciliteert en stimuleert die dialoog.” Bijvoorbeeld door het proces te organiseren, gespreksruimtes beschikbaar te stellen, de communicatie te verzorgen en te voorzien in beperkte budgetten voor bijvoorbeeld aanvullend onderzoek bij een themalijn. Inhoudelijk ligt de verantwoordelijkheid geheel bij de deelnemers van de Open Leeromgeving. Ook de themalijnen zijn gezamenlijk met deelnemers van de plenaire sessie op 12 maart uitgekristalliseerd. “Dat was in het begin best wel zoeken”, vertelt Knopperts. “Mensen zijn gewend zich te voegen naar de wensen van de opdrachtgever, maar we willen juist hun innovatieve vermogen aanspreken. Daarom hebben we ervoor gekozen beperkt te sturen op inhoud.”

Voor herhaling vatbaar

Begin november is de start van een volgende fase van de Open Leeromgeving. Rijkswaterstaat zal dan gezamenlijk met

de markt de daadwerkelijke uitvraag van circulaire viaducten en bruggen doen via Strategic Business Innovation Research (SBIR). Dat is een inkoop-/ financieringsmethode waarmee overheden betaald haalbaarheidsonderzoek laten doen en prototypes kunnen laten maken voor complexe vragen waarbij nog geen marktoplossing voorhanden is. “Op die manier kunnen we innovaties laten doorontwikkelen, zodat we echt tot bruikbare oplossingen voor circulaire bruggen en viaducten komen”, zegt Knopperts. Ze vindt de Open Leeromgeving zeer waardevol. “Het is een uniek proces, we merkten dat er echt behoefte aan is. Het levert inhoudelijk bruikbare informatie op en daarnaast is de verbinding tussen al die ketenpartners zeer waardevol. Dus ja, de Open Leeromgeving is zeker voor herhaling vatbaar.”

Dit artikel kwam tot stand in samenwerking met De Bouwcampus.

Meer weten over de gezamenlijke uitvraag van circulaire viaducten en bruggen via een SBIR?

Ga naar: www.openleeromgeving.nl en kom begin november naar de bijeenkomst!

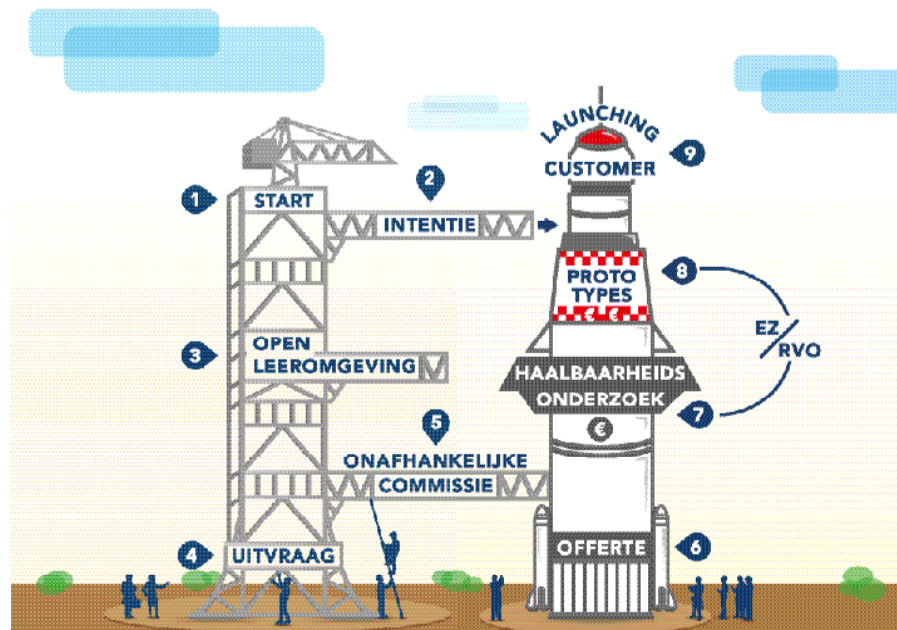
Wil jij meewerken aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven in de bouw?

Ga naar www.debouwcampus.nl voor een overzicht van co-creatie-trajecten en doe mee!

Vragen? Mail naar: openleeromgeving@debouwcampus.nl

Open Leeromgeving De Bouwcampus en Rijkswaterstaat.

Weergave proces met Rijkswaterstaat als launching customer. Visual: Studio de Waal